

P7_TA(2012)0247

Guinee-Bissau

Resolutie van het Europees Parlement van 13 juni 2012 over de militaire staatsgreep in Guinee-Bissau (2012/2660(RSP))

Het Europees Parlement,

- gezien de eerste ronde van de presidentsverkiezingen van 18 maart 2012 en de tweede ronde die stond gepland voor 29 april 2012 in Guinee-Bissau,
- gezien de verklaringen van de Veiligheidsraad van de Verenigde Naties (VN) van 31 maart, 13 en 21 april en 8 mei 2012 en zijn resolutie 2048 van 18 mei 2012,
- gezien de verklaringen van de voorzitter van de Commissie van de Economische Gemeenschap van West-Afrikaanse Staten (ECOWAS) van 6, 12 en 19 april 2012,
- gezien de verklaringen van de vicevoorzitter van de Commissie/hoge vertegenwoordiger van de Unie voor buitenlandse zaken en veiligheidsbeleid van 12 en 14 april 2012,
- gezien de verklaringen van de secretaris-generaal van de VN van 13 en 16 april 2012,
- gezien de verklaring van de voorzitter van de Commissie van 13 april 2012,
- gezien de verklaring van het voorzitterschap van de Gemeenschap van Portugeestalige landen (CPLP) van 13 april 2012,
- gezien de resoluties van de 8e en 9e buitengewone vergaderingen van de Raad van Ministers van de CPLP van 14 april en 5 mei 2012,
- gezien de verklaring van de secretaris-generaal van de Internationale Organisatie voor de Francofonie (OIF) van 16 april 2012,
- gezien de besluiten van de Vredes- en Veiligheidsraad van de Afrikaanse Unie (AU) van 17 en 24 april 2012,
- gezien het besluit van de Conferentie van de Permanente Raad van de OIF van 18 april 2012,
- gezien de gezamenlijke verklaring van de Afrikaanse ontwikkelingsbankgroep en de Wereldbankgroep van 19 april 2012,
- gezien de conclusies van de Raad van de Europese Unie van 23 april en 3 mei 2012,
- gezien de slotcommuniqués van de buitengewone top van staatshoofden en regeringsleiders van de ECOWAS van 26 april en 3 mei 2012,
- gezien de diplomatieke, economische en financiële sancties die de ECOWAS aan Guinee-Bissau heeft opgelegd op 29 april en 31 mei 2012,

- gezien het speciale verslag van de secretaris-generaal van de VN van 30 april 2012,
 - gezien Verordening (EU) nr. 377/2012 van de Raad van 3 mei 2012 betreffende beperkende maatregelen ten aanzien van bepaalde personen, entiteiten en lichamen die de vrede, de veiligheid of de stabiliteit van de Republiek Guinee-Bissau bedreigen, en Uitvoeringsverordening (EU) nr. 458/2012 van de Raad van 31 mei 2012 tot uitvoering van artikel 11, lid 1, van Verordening (EU) nr. 377/2012,
 - gezien de verklaring van het Voorzitterschap namens de Europese Unie van 18 mei 2012,
 - gezien zijn resoluties van 12 maart 2009 over Guinee-Bissau¹, van 10 maart 2010 over de tenuitvoerlegging van de Europese veiligheidsstrategie en het gemeenschappelijke veiligheids- en defensiebeleid², en van 11 mei 2011 over het jaarverslag van de Raad aan het Europees Parlement over de voornaamste aspecten en fundamentele keuzen van het gemeenschappelijk buitenlands en veiligheidsbeleid in 2009³,
 - gezien de Overeenkomst van Cotonou, en met name de artikelen 1, 8, 9, 10, 11, 20 en 33,
 - gezien artikel 110, lid 2 en lid 4, van zijn Reglement,
- A. overwegende dat op 12 april 2012 leden van de strijdkrachten met geweld de macht hebben gegrepen in Guinee-Bissau en zowel interim-president Raimundo Pereira als minister-president Carlos Gomes Júnior gevangen hebben genomen;
 - B. overwegende dat deze onrechtmatige daad een dag voor het begin van de verkiezingscampagne voor de tweede ronde van de presidentsverkiezingen in Guinee-Bissau plaatsvond;
 - C. overwegende dat nationaal en internationaal is erkend dat het verkiezingsproces in Guinee-Bissau, waarbij minister-president Gomes Júnior in de eerste ronde 48,7% van de stemmen kreeg, transparant verliep;
 - D. overwegende dat de militaire staatsgreep krachtig is veroordeeld door de internationale gemeenschap;
 - E. overwegende dat de militaire leiders en bepaalde oppositiepartijen onder auspiciën van de ECOWAS hebben besloten tot de instelling van een nationale overgangsraad en een overgangsregering zonder de goedkeuring van 's lands wettige politieke instellingen;
 - F. overwegende dat Guinee-Bissau als gevolg van decennialange politieke instabiliteit in een diepe politieke, bestuurs- en humanitaire crisis verkeert;
 - G. overwegende dat de militaire leiding van Guinee-Bissau zich herhaaldelijk en op onacceptabele wijze heeft gemengd in het politieke leven van het land, hetgeen een zeer negatieve weerslag heeft op het institutionaliseringsproces van de democratie en de totstandbrenging van de rechtsstaat, alsmede op de veiligheid van de bevolking en de ontwikkeling van de economie;

¹ PB C 87 E van 1.4.2010, blz. 178.

² PB C 349 E van 22.12.2010, blz. 63.

³ Aangenomen teksten, P7_TA(2011)0227.

- H. overwegende dat de instabiliteit in Guinee-Bissau niet alleen een doeltreffende bestrijding van drugshandel in de weg staat, maar tevens een bedreiging vormt voor de bestendiging van de vrede in het land en voor de stabiliteit in de West-Afrikaanse regio;
 - I. overwegende dat de middelen die de EU voor Guinee-Bissau heeft uitgetrokken in het kader van het 10e Europees Ontwikkelingsfonds (2008-2013) in het totaal 102,8 miljoen euro bedragen;
 - J. overwegende dat de economie van Guinee-Bissau een van de armste en meest afhankelijke van de hele West-Afrikaanse regio is, en dat internationale hulp 80% van 's lands overheidsbegroting uitmaakt;
 - K. overwegende dat de huidige politieke situatie in het land de aandacht afleidt van de behoeften van de bevolking en de verergering van de humanitaire crisis;
 - L. overwegende dat de missie van de EU voor de hervorming van de veiligheidssector (SSR-missie) in Guinee-Bissau, die in 2008 van start ging en plaatsvond in het kader van het gemeenschappelijk veiligheids- en defensiebeleid, haar opdracht op 30 september 2010 als voltooid beschouwde en uit het land vertrok;
1. veroordeelt in de krachtigste bewoordingen de ongrondwettige machtsgreep door de strijdkrachten van Guinee-Bissau op 12 april 2012;
 2. neemt kennis van de vrijlating van de interim-president en de minister-president op 27 april 2012 en van het feit dat zij werden gedwongen het land te verlaten, en dringt erop aan dat beiden vrijelijk in staat worden gesteld de volledige uitoefening van hun burger- en politieke rechten te hervatten;
 3. eist volledige eerbiediging van de fysieke integriteit van alle overheidsfunctionarissen en andere burgers die door de militaire rebellen worden vastgehouden, en dringt aan op hun onvoorwaardelijke vrijlating en de beëindiging van het geweld, de plunderingen en de intimidatie;
 4. veroordeelt het gewelddadig neerslaan van vreedzame betogingen waarbij wordt opgeroepen tot herstel van de rechtsstaat, met name van de betoging die op 25 mei 2012 plaatsvond in Bissau;
 5. roept alle betrokkenen op hun gewelddadige en illegale optreden onmiddellijk te beëindigen, en herinnert aan de belofte van het leger om zich te houden aan de grondwet van Guinee-Bissau;
 6. roept de internationale gemeenschap op alle vereiste invloed aan te wenden en alle steun te verlenen om ervoor te zorgen dat er een grondig onderzoek komt naar deze onwettige daden en dat degenen die hiervoor verantwoordelijk zijn worden berecht;
 7. verwerpt de instelling van een zogenaamd "militair commando", een "nationale overgangsraad" en een "overgangsregering", benadrukt dat het zelfbenoemde militaire en overgangsinstellingen niet erkent, en dringt er bij de internationale gemeenschap op aan dit ook niet te doen;
 8. herinnert aan en onderschrijft het door de ECOWAS gehanteerde "zero tolerance"-beginsel

ten aanzien van macht die via ongrondwettelijke en ondemocratische middelen wordt verkregen of gehandhaafd, en is van mening dat de overgangsovereenkomst in Guinee-Bissau apert in strijd is met dit beginsel, een inbreuk vormt op 's lands grondwet en de staatsgreep legitimeert;

9. eist dat de constitutionele orde en de rechtsstaat onmiddellijk in ere worden hersteld en dat het verkiezingsproces, met inbegrip van de parlementsverkiezingen, wordt voltooid, zodat de bevolking van Guinee-Bissau de kans krijgt over haar toekomst te beslissen door middel van vrije en eerlijke verkiezingen;
10. verwerpt iedere poging die van buitenaf wordt ondernomen om de huidige situatie uit te buiten en daarmee de soevereiniteit van de bevolking, de territoriale integriteit en onafhankelijkheid van Guinee-Bissau te ondermijnen;
11. dringt erop aan de grondrechten, met inbegrip van de vrijheid van meningsuiting, de persvrijheid, de vrijheid van vergadering en vereniging en de vrijheid van verkeer, volledig in ere te herstellen en te waarborgen;
12. roept op tot een oplossing van de conflicten met behulp van politieke en vreedzame middelen binnen het kader van de wettige instanties van Guinee-Bissau;
13. dringt er bij de politieke partijen op aan om, als eerste stap in de richting van politieke stabiliteit, overeenstemming te bereiken over een ingrijpende hervorming van het leger, de politie, de veiligheidssector en het gerechtelijk apparaat;
14. steunt nationale en internationale inspanningen om het vertrouwen tussen politici, het leger, veiligheidsdiensten en het maatschappelijk middenveld te herstellen teneinde de weg vrij te maken voor een terugkeer van het land naar normale grondwettelijke verhoudingen;
15. spreekt nogmaals de stellige overtuiging uit dat het gevaar bestaat dat Guinee-Bissau in militair opzicht instabiel zal blijven en niet in staat zal zijn de welig tierende corruptie aan te pakken of verandering te brengen in zijn positie van centraal doorvoerland voor drugsmokkel zolang zijn instellingen structureel zwak blijven;
16. onderstreept dat er een "crisiscontactgroep" voor Guinee-Bissau moet worden opgericht die zal worden gecoördineerd door de VN en waarin vertegenwoordigers van de Afrikaanse Unie (AU), de ECOWAS en de CPLP zitting zullen hebben, overeenkomstig het speciaal verslag van de secretaris-generaal van de VN van 30 april 2012 over de situatie in Guinee-Bissau, en dringt aan op betrokkenheid van de EU bij deze crisiscontactgroep;
17. steunt de bereidheid van de EU om samen te werken met West-Afrikaanse landen en haar regionale en internationale partners, onder andere de VN, de AU, de CPLP en de ECOWAS, teneinde een doeltreffend partnerschap tot stand te brengen dat kan bijdragen aan de bewerkstelling van vrede in Guinee-Bissau en de stabilisatie van het land op de lange termijn;
18. is ingenomen met de betreuwenswaardige doch noodzakelijke diplomatieke, economische en financiële sancties die de ECOWAS aan Guinee-Bissau heeft opgelegd, alsmede met de door de Raad van de Europese Unie aangenomen beperkende maatregelen ten aanzien van bepaalde personen, entiteiten en lichamen die de vrede, veiligheid of stabiliteit van de Republiek Guinee-Bissau bedreigen, en het door de VN-Veiligheidsraad opgelegde

reisverbod voor bepaalde personen;

19. roept alle internationale partijen op de situatie in Guinee-Bissau voortdurend en nauwlettend te blijven volgen en bereid te zijn om de geschiktheid van de getroffen maatregelen te herzien en ook de noodzaak van aanscherping hiervan te overwegen, doch daarbij alles in het werk te stellen om negatieve gevolgen voor de bevolking te vermijden;
20. neemt kennis van het besluit van de ECOWAS om haar stand-by troepenmacht in te zetten teneinde de veilige terugtrekking van de Angolese technische militaire bijstandsmis­sie (MISSANG) en de aankomst van haar eerste contingent in Guinee-Bissau te waarborgen;
21. verwelkomt het voorstel van de CPLP om een stabilisatiemacht voor Guinee-Bissau in het leven te roepen binnen het kader van de VN en met een door de VN-Veiligheidsraad gedefinieerd mandaat, in samenwerking met de ECOWAS, de AU en de EU, waarbij rekening wordt gehouden met de ervaring van de MISSANG;
22. verzoekt de Raad advies te geven en bijstand te verlenen ter ondersteuning van de urgente hervorming van de defensie- en veiligheidssector in Guinee-Bissau en te overwegen de opzet van een internationale stabilisatieoperatie binnen het kader van het GVDB effectief te ondersteunen;
23. spoort de EU, de VN, de AU, de ECOWAS en de CPLP aan om de reeds aanwezige diverse militaire eenheden van de buurlanden, met name die van Angola, Nigeria, Senegal en Burkina Faso, te coördineren;
24. dringt er bij de EU op aan de autoriteiten van de landen die strijdkrachten en veiligheidstroepen leveren - alle ACS-partners - te waarborgen dat deze troepen niet worden gebruikt voor de ondersteuning van de door de coupgelegers nagestreefde onrechtmatige orde en de door henzelf uitgeroepen overgangsautoriteiten of om mensenrechtenschendingen tegen de bevolking van Guinee-Bissau te begaan;
25. betreurt de beëindiging van de SSR-missie in Guinee-Bissau in 2010;
26. verzoekt de vicevoorzitter/hoge vertegenwoordiger en de Raad na te gaan of het mogelijk is een nieuwe SSR-missie naar Guinee-Bissau te zenden, met een versterkt mandaat om bij te dragen aan de hervorming van de veiligheids- en defensiesector, de capaciteitsopbouw te bevorderen, het overheidsapparaat te hervormen, en de rechtsstaat te versterken, zodra de uitoefening van het gezag in Guinee-Bissau weer volledig in handen is van de legitieme instanties;
27. dringt er nogmaals bij de Raad en de vicevoorzitter/hoge vertegenwoordiger op aan nieuwe manieren te overwegen om de legitieme regering van Guinee-Bissau te helpen bij de bestrijding van drugsmokkel en de georganiseerde misdaad, en aldus te voorkomen dat het land de zoveelste "narcostaat" wordt;
28. herinnert eraan dat Guinee-Bissau een doorvoerhaven is voor drugsmokkel richting de Europese markt en dat de drugsmokkelaars banden onderhouden met andere criminele netwerken die actief zijn in de regio, met inbegrip van de terroristische netwerken in de Sahel en meer bepaald in Nigeria;
29. roept op tot grotere betrokkenheid van de EU en de internationale gemeenschap teneinde

van Guinee-Bissau een democratisch en stabiel land te maken;

30. vraagt aandacht voor de humanitaire situatie in Guinee-Bissau, met name voor die van ontheemden en vluchtelingen in eigen land, alsook voor het risico op de uitbraak van epidemieën en het gevaar voor de voedselveiligheid en de gezondheidszorg, en verzoekt de EU en de internationale gemeenschap om snel concrete en adequate steunmaatregelen te treffen;
31. verzoekt de Commissie haar humanitaire bijstand en rechtstreekse steun aan de bevolking voort te zetten;
32. verzoekt zijn Voorzitter deze resolutie te doen toekomen aan de Raad, de Commissie, de regeringen van de lidstaten, de secretarissen-generaal van de VN en van de ECOWAS, de instellingen van de AU, de Paritaire Parlementaire Vergadering ACS-EU, het secretariaat van de CPLP en de regering en het parlement van Guinee-Bissau.